

Fresh thinking. Clear advice.

✉ H-1036 Budapest, Lajos utca 74-76.
☎ (+36 1) 470-70-30; 470-70-60; 470-40-70
e-mail: masmi-hungary@masmi.com
honlap: www.masmi.com

2018-AS KOMPLEX VERSENYKULTÚRA FELMÉRÉS

A LAKOSSÁG KÖRÉBEN

Budapest, 2018. június

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	3
2. Bevezető	6
2.1. A kutatás módszere	6
2.2. A minta összetétele	7
2.3. A minta megbízhatósága.....	8
3. Verseny-attitűd	9
4. Gyakorlati piactudatosság	11
5. Verseny-attitűd versus gyakorlati piactudatosság	14
6. A Versenytörvény ismerete	15
6.1. A Versenytörvény általános ismerete	15
6.2. A Versenytörvény részletes ismerete	16
6.2.1 Ismeretek a Versenytörvény céljáról	16
6.2.2 Ismeretek a Versenytörvény tartalmáról	20
7. A GVH ismertsége, megítélése.....	22
7.1. A GVH és a Versenytörvény	22
7.2. A GVH általános ismertsége.....	23
7.3. A GVH-val kapcsolatos ügyek ismertsége	25
7.4. A GVH működésének ismerete	27
7.4.1 A kapcsolatfelvételi módok ismerete	27
7.4.2 A GVH hatáskörének ismerete.....	29
7.5. A GVH megítélése	31
8. Összesített ismereti mutató.....	35

1. Vezetői összefoglaló

A Gazdasági Versenyhivatal megbízásából a MASMI Hungary Piackutató és Tanácsadó Kft. felmérést végzett több célcsoportban, köztük a lakosság körében. A kutatás célja az volt, hogy feltérképezzük a lakosság ismereteit, véleményét a Verseny törvénnyel, a GVH-val és általában a magyar versenyszabályozással kapcsolatban. Az idei felmérés illeszkedett ahhoz a 3-5 évenként lefolytatott, tracking jellegű sorozathoz, amely módszerében és tartalmában gyakorlatilag teljesen megegyezik a két előző – a 2010-es és a 2015-es – kutatással.

Az adatfelvétel 1000 fős mintán, 12 perces kérdőívet alkalmazó, telefonos megkérdezéssel történt 2018 júniusában.

Versenyattitűd és gyakorlati piactudatosság

- A felnőtt lakosság relatív többsége, 45 százaléka szerint az ideális helyzetet az állam és a piaci verseny egyensúlya jelenti, 34 százaléka viszont a piaci versenyt preferálja az állami szabályozással szemben. Az állami szabályozás túlsúlyát vagy kizárólagosságát 16%-os hányad tartja kívánatosnak.
- A lakosság többsége a jelenleginél erősebb versenyt preferálna. Ez alól kivételnek látszik a műszaki cikkek köre, amely kapcsán nagyjából megegyezik a verseny fokozását és fékezését kívánók részaránya, s e tekintetben a legnagyobb a helyzetet ideálisnak tekintők hányada. A három évvel ezelőtti felmérés eredményeihez képest a szolgáltatások kapcsán láthatunk jelentős elmozdulást: 49-ről 41%-ra csökkent a verseny fokozódását szorgalmazók aránya, s 29-ről 38%-ra nőtt a jelenlegi állapotot ideálisnak nevező válaszadók hányada.
- A hazai felnőtt lakosság abszolút többsége (51%) a „változóan piactudatos” fogyasztók kategóriájába esik, 32%-uk bizonyult „következetesen piactudatos fogyasztónak”, míg 18%-uk „nem piactudatosnak”. Az idén kapott arányok gyakorlatilag teljesen megegyeznek a 2015-ösökével, amelyek viszont gyengülő piactudatosságot jeleztek az évtized elejéhez képest.
- A felnőtt lakosság mindössze egytizedéről mondható el, hogy egyszerre deklaráltan versenypárti és piactudatos is. 22%-ukra jellemző a piactudatosság, de nem jellemző a versenypártiság, 24%-uk pedig csak versenypártinak mondható, piactudatos fogyasztónak nem. A legnagyobb tábor (45%) a se nem piactudatosok, se nem versenypártiak alkotják.

A versenyszabályozással kapcsolatos ismeretek

- A felnőtt lakosság 28 százaléka hallott már a Verseny törvényről, közülük több mint negyven százalék az elmúlt néhány hónapban (is).
- A lakosság 5 százaléka tudja spontán módon helyesen meghatározni a Verseny törvény célját.
- A célok ismeretének támogatott vizsgálata során viszont a megkérdezettek 24 (a Verseny törvényt legalább hallomásból ismerők 83) százaléka egyetértett azzal, hogy a

Versenytörvény alapvető célja a „gazdasági verseny fenntartása a különböző piacokon”. Ennél valamivel kevesebben, 20 százalékuk (a Versenytörvényt ismerők 72%-a) tudta csak helyesen azt, hogy „a fogyasztók tájékozottságának biztosítása” is célja a törvénynek. Tévesen a Versenytörvény céljai közé sorolta ugyanakkor az adott kérdésre választ adók túlnyomó többsége a magyar gazdaság védelmét a külföldi vállalkozásokkal szemben (79%), a vállalkozások védelmét a versenytársakkal szemben (79%), valamint a kkv-k támogatását (73%).

- A hazai felnőtt lakosság közel egynegyede (23%) tudja, hogy a Versenytörvény a vállalkozások, cégek gazdasági ügyeire vonatkozóan tartalmaz előírásokat, ugyanakkor csak 3 százalékuk van tisztában azzal, hogy a törvény – a kérdésben felkínált opciók közül – kizárólag a vállalkozások gazdasági ügyeit érinti.

A GVH ismertsége, megítélése

- A GVH-ról a lakosság közel kétharmada (65%) hallott már, a Versenytörvényt és a GVH-t egyaránt (legalább hallásból) ismerők aránya pedig 26 százalék. Noha az elmúlt 8 évben nem nőtt az intézményről – legalább hallomás révén – tudomással bírók aránya, jelentős arányváltozás következett be a spontánul és a csak támogatottan ismerők arányában, az előbbieik javára. A válaszadók 16%-a (2010-ben: 8%, 2015-ben 11%) tudja spontán módon azt, hogy a GVH a Versenytörvény érvényesítéséért felelős intézmény.
- Elenyésző azoknak az aránya, akik spontán módon konkrét GVH-s ügye(ke)t tudtak visszaidézni, a legtöbben inkább csak GVH-val kapcsolatos általános intézkedésköröket tudtak említeni. A támogatott módon feltett kérdésekre adott válaszok már sokkal kedvezőbb képet mutatnak: a legnagyobb arányban (66-66%) az Apple és a Bankadat ügyekre tudtak visszaemlékezni azok közül, akik találkoztak a GVH névvel az elmúlt néhány hónapban.
- A GVH-val kapcsolatos ügyek spontán és támogatott módon történő felidezésében tapasztalható jelentős eltérések azt sugallják, hogy bár relatíve magas azoknak az aránya, akik fel tudják idézni a sajtóban megjelenő legjelentősebb versenypolitikai ügyeket, alapvetően nem kapcsolják össze azokat a GVH-val a későbbi visszaemlékezés során.
- Még mindig viszonylag elterjedt az a tévhit (illetve tájékozatlanság), hogy a vállalkozások (47%) és a magánszemélyek (32%) csak ügyvéd közreműködésével élhetnek a szóbanforgó joggal. Mindazonáltal előrelépés történt ezen a téren, mert 3 éve még 50% (vállalkozások), illetve 48% (lakosság) volt ez a mutatószám azok körében, akik helyesen tudták ugyanakkor, hogy a vállalkozások és a magánszemélyek is panasszal fordulhatnak a GVH-hoz.
- A korábbi felmérésekhez képest idén jelentősen nagyobb azoknak az arány, akik felismerik a GVH hatáskörébe ténylegesen nem sorolható ügyeket. A legtöbben ugyanakkor – tévesen – úgy gondolják (vagy nem tudnak a kérdésben, állást foglalni) hogy a GVH eljárhat akkor, ha a közbeszerzési eljárás szabályait nem tartják be (88%), vagy ha féken kell tartani a hazai vállalkozásokat nehéz helyzetbe hozó külföldi cégeket (83%).

- A lakosság 15%-a gondolja úgy, hogy a GVH jól vagy kiválóan végzi a munkáját. A relatív többség, 29% semleges, 10% pedig rossz vagy nagyon rossz értékelést adott. A fennmaradó 46% nem tudott (érdemben) válaszolni. Az átlag és a válaszok megoszlása gyakorlatilag megegyezik a 2015-ös eredményekkel és kedvezőbb minősítést mutat a 2010-esénél.
- A GVH-ról kialakult általános kép az igazságos döntések terén történő megítéléssel van a leginkább szoros kapcsolatban. A fontosság és a teljesítmény együttes elemzése alapján GVH erősségei, vagyis azok a jellemzők, amelyekkel elégedettek a válaszadók és egyúttal fontosok is: a „részletes tájékoztatás” és az „igazságos döntések”. Az „átlátható működés” viszont az átlagosnál nagyobb fontossággal bír, s így a az átlagnál kedvezőtlenebb értékelés az elsődleges prioritásúvá emeli ezt a jellemzőt.
- Minden negyedik (25%) felnőtt vélekedik úgy, hogy a GVH fellépése pont megfelelő a megbüntetett vállalatok száma és a büntetések mértéke alapján. További 19% úgy érzi, hogy a GVH inkább engedékeny (viszonylag vagy túl enyhén lép fel) és a válaszadóknak csupán 8%-a gondolja azt, hogy a GVH (inkább) erősen lép fel a hatáskörébe tartozó ügyekben (48% nem tudott nyilatkozni a kérdés kapcsán).

Összesített ismereti mutató

- Egy több kérdésből képzett ismereti mutató alapján a lakosság döntő többsége, 68%-a egyáltalán nem tájékozott a hazai versenyszabályozással kapcsolatban (azaz a kérdések maximum egynegyedére adott jó választ, vagy nem is hallott még a Versenytörvényről). Mindössze 1%, azaz minden századik ember mondható nagyon jól tájékozottnak a versenyszabályozással és annak intézményi kereteivel kapcsolatban. Az idei eredmények nagyrészt megegyeznek a korábbi – 2010-es – hullámhoz képest erőteljes javulást produkáló 2015. éviakkal.

2. Bevezető

A Gazdasági Versenyhivatal megbízásából a MASMI Hungary felmérést végzett a GVH és a versenyszabályok ismertségéről, megítéléséről a lakosság, valamint a versenyhivatali munka szempontjából kiemelt csoportok (vállalkozások, jogászok, közigazgatási szakemberek, gazdasági újságírók) körében.

A jelen tanulmány egy 1004 fős reprezentatív lakossági mintán végzett telefonos kérdőíves megkérdezés eredményeit mutatja be.

A kutatás fókuszában az alábbi témakörök álltak:

- a versennyel kapcsolatos attitűd,
- a piactudatosság szintje,
- a Versenytörvény ismertsége általában és részleteiben, valamint
- a GVH, illetve feladatainak és hatáskörének ismerete, munkájának megítélése.

2.1. A kutatás módszere

Az adatfelvétel módja:	telefonos interjúk (CATI)
Az adatfelvétel ideje:	2018. június 15-27.
Alapsokaság:	a 18. életévüket betöltött magyarországi lakosok
Minta:	1004 fős reprezentatív minta

A lakossági megkérdezésben valós reprezentatív mintát alakítottunk ki, ún. rétegzett véletlen kiválasztási módszert alkalmazva. A kapott minta így nem csak a főbb demográfiai ismérvek alapján nevezhető reprezentatívnak, hanem a populáció minden ismérére. A *kiemelt* – az ún. rétegeket meghatározó (kor, nem, régió, iskolai végzettség és településtípus) – *demográfiai jellemzők* tekintetében a minta pontosan követi a teljes felnőtt lakosságra jellemző megoszlási arányokat.

2.2. A minta összetétele

A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI		Elemszám	Részarány
Nem	Férfi	467	47%
	Nő	537	53%
Kor	18-35 éves	251	25%
	36-49 éves	290	29%
	50-65 éves	318	32%
	66 éves, vagy afelett	145	14%
Foglalkozás	Alkalmazott	541	54%
	Vállalkozó	77	8%
	Nyugdíjas	277	28%
	Tanuló	30	3%
	Munkanélküli	30	3%
	Egyéb inaktív	49	5%
Iskolai végzettség	Max. 8 általános	290	29%
	Szakmunkásképző	224	22%
	Érettségi	314	31%
	Diploma	176	18%
Lakóhely	Budapest	169	17%
	Megyeszékhely	208	21%
	Egyéb város	310	31%
	Község	317	32%
Régió	Budapest	169	17%
	Közép-Magyarország	121	12%
	Közép-Dunántúl	112	11%
	Nyugat-Dunántúl	102	10%
	Dél-Dunántúl	96	10%
	Észak-Magyarország	121	12%
	Észak-Alföld	150	15%
	Dél-Alföld	133	13%
ÖSSZESEN		1004	100%

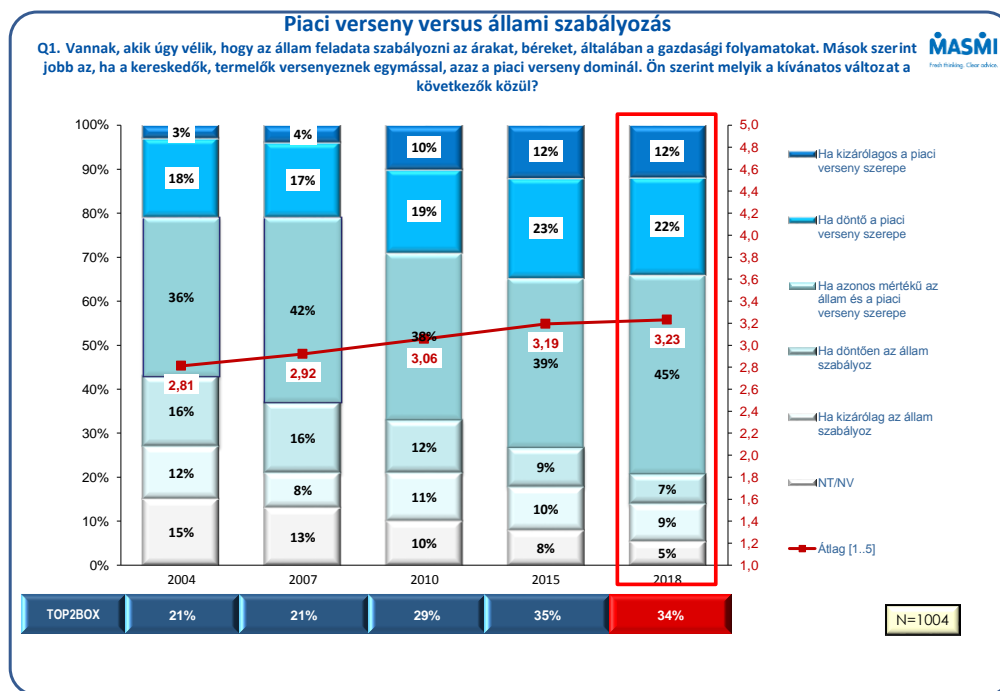
2.3. A minta megbízhatósága

Egy minta megbízhatóságát a minta konfidencia-intervallumával szokás jellemezni. Ez az érték azt mutatja meg, hogy a reprezentatív kiválasztás szabályainak betartása esetén a minta segítségével mért érték maximálisan (azaz matematikai értelemben vett elképzelhető „legrosszabb esetben”, szimmetrikus eloszlás esetén) mennyire térhet el attól a hipotetikus eredménytől, amit akkor kapnánk, ha nem mintát vennénk, hanem az alapsokaság minden egyes tagját megkérdeznénk.

A teljes mintát tekintve (N=1000), 95%-os megbízhatósági szinten $\pm 3,2\%$ konfidencia-intervallummal számolhatunk az elemzés során, azaz az értékelésnél 95%-os biztonsággal állíthatjuk, hogy a kapott eredmény maximum ekkora mértékben térhet el a célcsoport egészének véleményétől, attitűdjétől.

3. Verseny-attitűd

A kutatás első részében azt vizsgáltuk, hogy általában, elvben milyen a hozzáállása a piaci versenyhez a felnőtt lakosságnak, illetve mennyire jellemzi őket a gyakorlati piactudatosság.

A legtöbben (45%) úgy gondolják, hogy ideális esetben a gazdasági folyamatokat az állami szabályozás és a piaci verseny azonos mértékben alakítja. A lakosság 34%-a (top2box¹) viszont a piaci versenyt preferálja az állami szabályozással szemben, ebből 12% a szabad, állami beavatkozástól teljesen mentes versenyt. Ennek fordítottját, azaz az állami szabályozás túlsúlyát csak minden hatodik felnőtt (16%) tartja kívánatosnak, s a kizárólagos állami szabályozás híveinek hányada csupán 9%.

Bár a versenypártiak aránya (top2box=34%) nem nőtt 2015 óta, az állami szabályozást preferálók arányának visszaesése az átlag („Ha kizárólag az állam szabályoz”=1 ... „Ha kizárólagos a piaci verseny szerepe”=5) – a korábbi négy mérés trendjét nem megszakítva – (még) tovább nőtt (3,19-ről 3,23-ra).

Jelentősen csökkent a bizonytalanok aránya, azaz egyre többen tudnak állást foglalni a kérdésben (NT/NV²: 2004.=15%, 2007.=13%, 2010.=10%, 2015.=8%, 2018.=5%)

A demográfiai jellemzők nagyban befolyásolják a válaszadók gondolkodását a gazdasági folyamatok szabályozásáról. A diplomások az átlagosnál szignifikánsan nagyobb arányban „versenypártiak” (46% vs. 34%). A községekben élők, illetve az alapfokú végzettségűek

¹ A top2box (vagy T2B) a két felső/pozitív skálaértékre adott válaszok összesített arányát jelöli, azaz jelen esetben a 4-es és 5-ös értékelések együttes arányát.

² Nem tudja / nem válaszolt

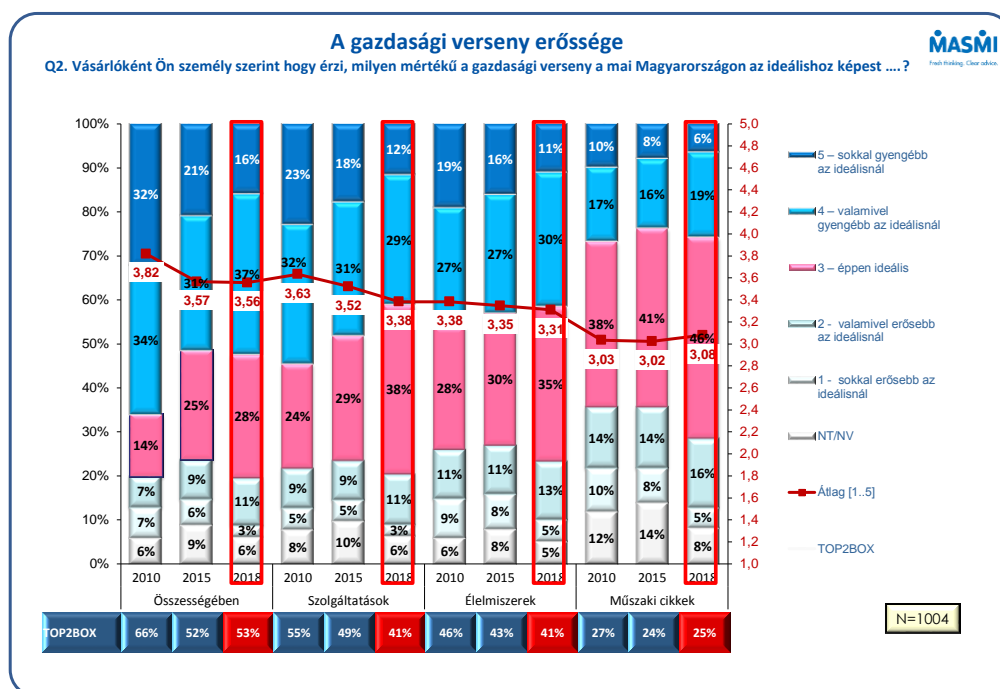
ugyanakkor az átlagnál nagyobb arányban támogatják az állami szabályozást (20% és 27% vs. 16%).

Összességében elmondható, hogy a végzettségi szint és a lakóhely településmérete pozitív kapcsolatban van a versenypártiság fokával. Ugyanakkor nem tapasztaltunk szoros összefüggést a kor és a versenypártiság között.

Társadalmi csoportok, amelyek az alapsokaság átlagához képest szignifikánsan eltérő értékeket produkáltak

Szignifikánsan alacsonyabb ↓	Átlag	Szignifikánsan magasabb ↑
Max. 8 általános (2,92)	3,23	Felsőfokú végzettségűek (3,51)
Községben élők (3,08)		Budapestiek (3,45)
Észak-Alföldiek (3,04)		Budapestiek (3,45) Nyugat-Dunántúliak (3,43)

Némi áttétellel, ugyancsak a verseny pártolását vagy ellenzését vizsgálta a magyarországi piaci verseny jelenlegi intenzitásának érzékeléséről szóló kérdés.

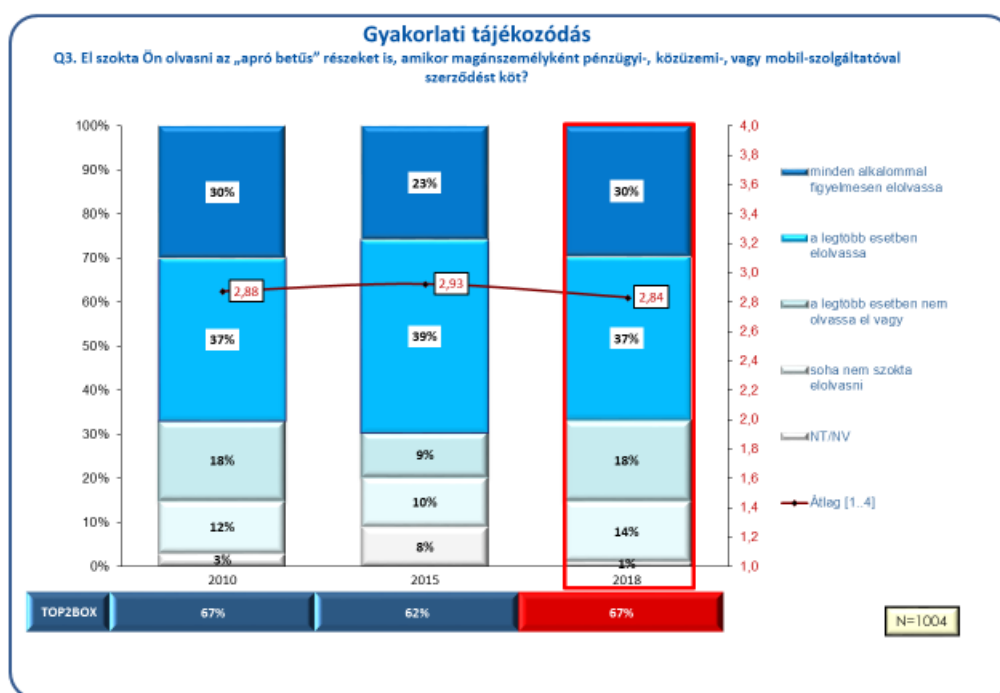
A közép (3,00) átlagérték feletti eredmények azt mutatják, hogy a lakosság többsége a jelenleginél erősebb versenyt preferálna. Ez alól kivételnek látszik a műszaki cikkek köre, amely kapcsán nagyjából megegyezik a verseny fokozását és fékezését kívánók részaránya, s e tekintetben a legnagyobb a helyzetet ideálisnak tekintők hányada.

A három évvel ezelőtti felmérés eredményeihez képest a szolgáltatások kapcsán láthatunk jelentős elmozdulást: 49-ről 41%-ra csökkent a verseny fokozódását szorgalmazók aránya, s 29-ről 38%-ra nőtt a jelenlegi állapotot ideálisnak nevező válaszadók hányada.

Noha e kérdés kapcsán is elmondható, hogy végzettségi szintben és a lakóhely lélekszámában felfelé, illetve keletről nyugatra haladva emelkedik az átlag, azaz a versenyt fokozni kívánók részaránya, e kérdés(csoport) kapcsán nem mértünk szignifikáns eltéréseket.

4. Gyakorlati piactudatosság

A gyakorlati piactudatosságot – vagyis azt, hogy a válaszadó konkrét (bár hipotetikus) élethelyzetekben, fogyasztóként hogyan viselkedne, mennyire alaposan tájékozódna, illetve mennyire alapozna a versenyre – két kérdés vizsgálta. Az egyik arra kérdezett rá, hogy milyen gyakran olvassa el az „apró betűs részeket” a szerződéskötéseknél (gyakorlati tájékozódás), a másik pedig a lakásfelújítást végző szakember kiválasztásának módjához kapcsolódóan, a versennyel összefüggő attitűdöt kívánta felmérni.

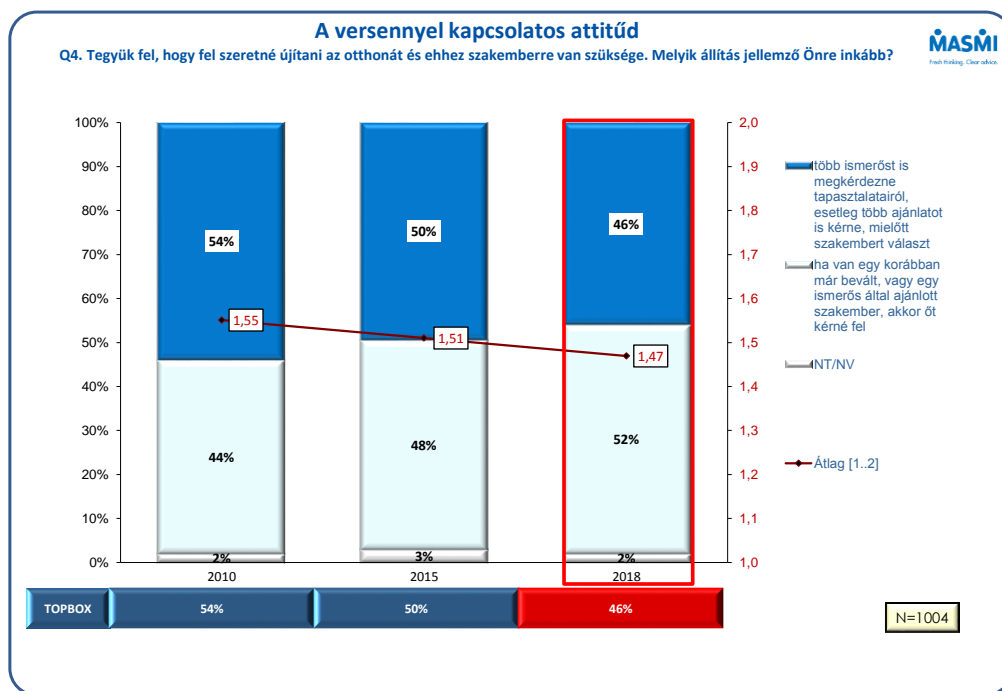

Az ideai arányok a nyolc évvel ezelőtti – s kevésbé a 2015-ös – eredményeket tükrözik. Háromból kettő (67%) nyilatkozott úgy, hogy az esetek túlnyomó többségében el szokták olvasni az „apró betűs” részeket is, amikor szerződést kötnek egy szolgáltatóval. A diplomával rendelkezőkre (75%) és a 18-35 évesekre (73%) ez az attitűd még inkább jellemző.

Mindössze 14% azoknak a részaránya, akik bevallottan soha nem olvassák el az apró betűs részeket, de ez az arány szignifikánsan magasabb a mindössze a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők (19%), valamint a munkanélküliek (27%) körében.

A korábbi mérésekhez képest tovább csökkent azok aránya, akik állításuk szerint lakásfelújítás esetén több forrásból is érdeklődn(én)ek, mielőtt dönten(én)ek egy szakember

mellett. Együttal többségbe (52%) kerültek azok, akik inkább ragaszkodn(án)ak a már bevált, vagy egy ismerős által ajánlott szakemberhez.

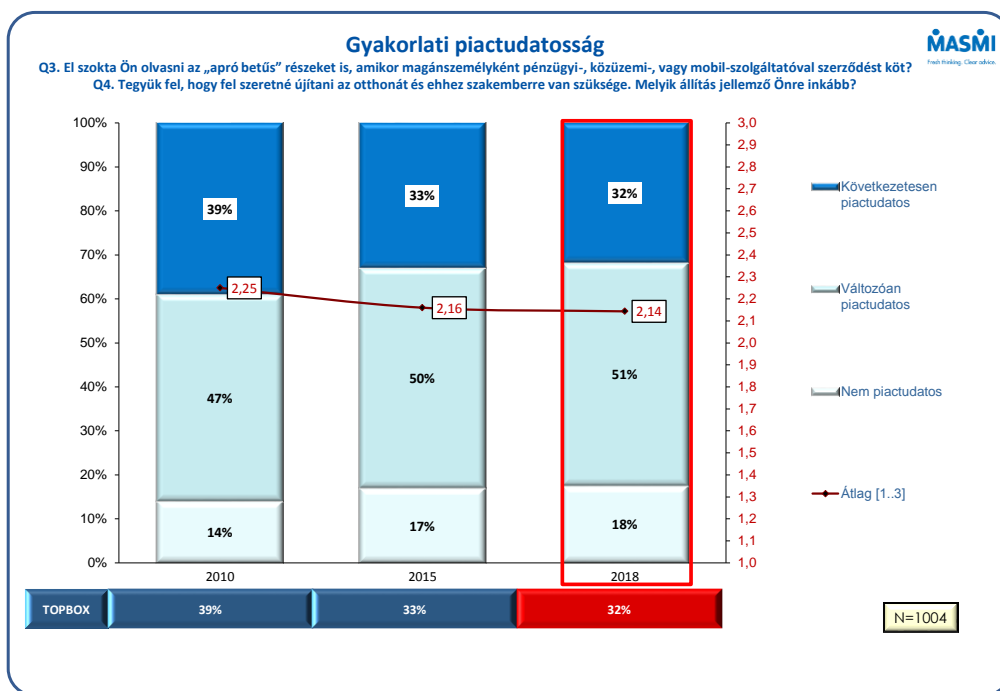

A tendencia háttérében nem is annyira a piactudatosság tényleges csökkenése, hanem a szakember/szakmunkás kínálat szűkülése állhat.

Szignifikáns eltéréseket nem tapasztaltunk az egyes társadalmi csoportok között e kérdés kapcsán.

A lakosságot – a fenti két kérdésre adott válaszaik alapján – három, a gyakorlati piactudatosság szerint kialakított csoportba soroltuk:

- Következetesen piactudatos fogyasztók: akik a legtöbb esetben, vagy minden alkalommal elolvassák az „apró betűs” részeket és a szakemberválasztásnál is alternatívákban gondolkoznak (vagyis a gyakorlatban is élnek a piactudatosság lehetőségeivel).
- Változóan piactudatos fogyasztók: akik vagy (a legtöbb esetben / minden alkalommal) elolvassák az „apró betűs” részeket, vagy a szakemberválasztás előtt alternatívákban gondolkoznak.
- Nem piactudatos fogyasztók: akik magánszemélyként nem próbálnak élni a versenypiacok adta lehetőséggel, illetve nem mutatnak igényt az ezeken szükséges alaposabb tájékozódásra a két kiválasztott fogyasztói döntési helyzetben; azaz többnyire nem olvassák el az apró betűs részeket a szerződéseknél, és nem keresik az alternatívákat a szakemberek kiválasztása során.

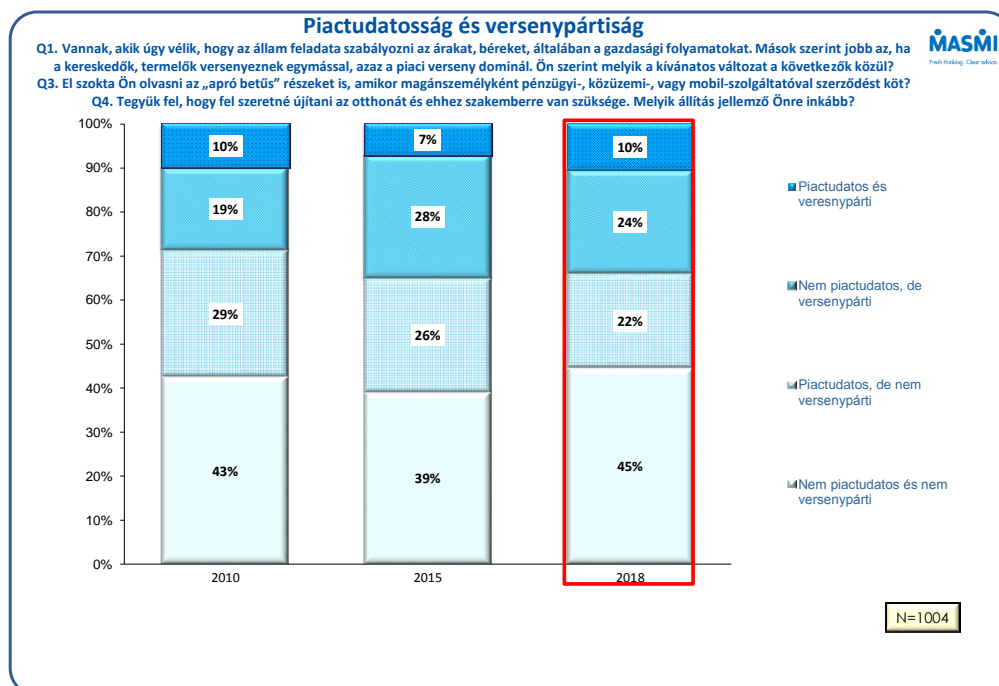
A hazai felnőtt lakosság abszolút többsége (51%) a „változóan piactudatos” fogyasztók kategóriájába esik, 32%-uk bizonyult „következetesen piactudatos fogyasztónak”, míg 18%-uk „nem piactudatosnak”. Az idén kapott arányok gyakorlatilag teljesen megegyeznek a 2015-ösökével, amelyek viszont gyengülő piactudatosságot jeleztek az évtized elejéhez képest.

Az átlagosnál (32%) szignifikánsan több „következetesen piactudatos fogyasztóval” találkozhatunk a 18-35 évesek körében (42%) és kevesebb a 65 év felettek (21%), illetve – ebből következően – a nyugdíjasok (26%) körében.

5. Verseny-attitűd versus gyakorlati piactudatosság

Az előzőekben vizsgált két dimenziót – azaz a versenyhez való „elvi” hozzáállást és a gyakorlatban tanúsított piactudatosságot – együttesen is vizsgáltuk. A gyakorlati piactudatosságot a korábbiakban már definiáltuk³. A „deklaráltan versenypárti” kategóriába tartozás feltétele az, hogy a válaszadó kívánatosnak tartsa a piaci verseny dominanciáját, azaz azt, hogy kizárólagos vagy döntő legyen a piaci verseny szerepe a gazdasági folyamatokban.

A lakosságot e két dimenzió alapján négy különböző csoportba lehetett besorolni. Ezt a következő ábra szemlélteti.

A válaszadók mindössze egytizedéről mondható el, hogy egyszerre deklaráltan versenypárti és piactudatos is. 22%-ukra jellemző a piactudatosság, de nem jellemző a versenypártiság, 24%-uk pedig csak versenypártinak mondható, piactudatos fogyasztónak nem. A legnagyobb tábor (45%) a se nem piactudatosok, se nem versenypártiak alkotják.

A diplomások körében a piactudatos és egyben versenypárti válaszadók aránya (16%) szignifikánsan meghaladja az átlagot (10%), míg a legalacsonyabb végzettségűek körében ez a besorolás csak 5%-ot illet. A másik végleten (se piactudatos, se versenypárti) a csupán 8 általánosig eljutók az átlagos 45%-kal szemben 51%-os részarányt „mutatnak fel”.

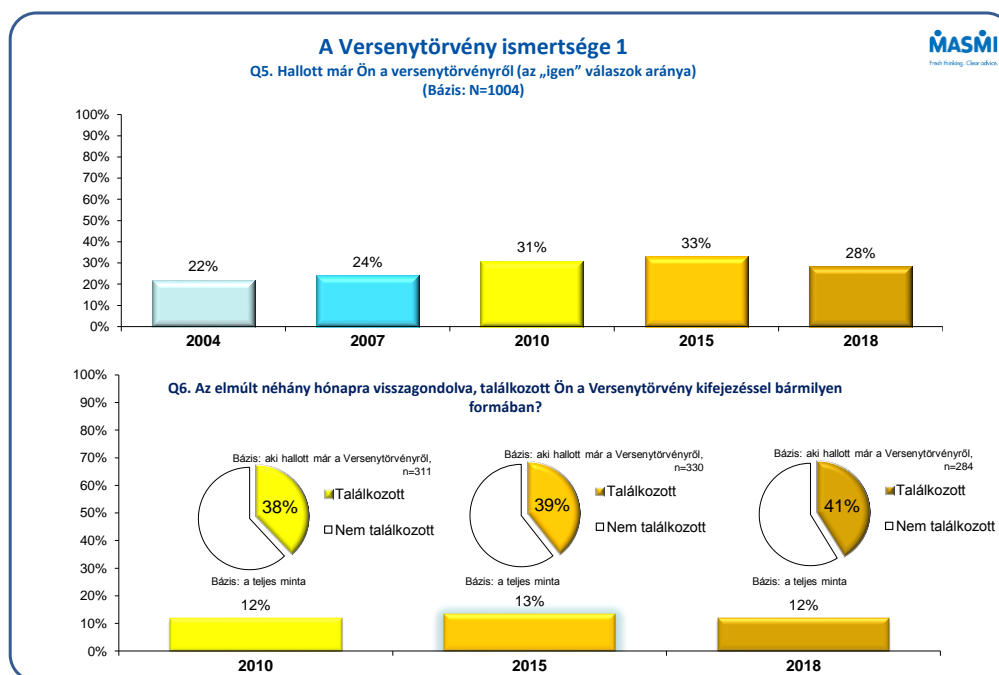
³ Ebben a felosztásban az egyszerűség kedvéért összevontuk a „változóan piactudatos” és a „nem piactudatos” kategóriákat, és „piactudatos” fogyasztónak csak a „következetesen piactudatosokat” neveztük (akik az apró betűs részeket is elolvassák és a szakemberválasztásnál is alternatívákban gondolkoznak).

6. A Versenytörvény ismerete

A Versenytörvény ismeretét több szinten, illetve rétegben vizsgáltuk.

6.1. A Versenytörvény általános ismerete

A felnőtt lakosság 28%-a hallott már a Versenytörvényről. Az ismertség időbeli alakulását vizsgálva láthatjuk, hogy míg 2004-ről 2007-re 2 százalékponttal (22%-ról 24%-ra) emelkedett a Versenytörvényt ismerők aránya, addig 2007-ről 2010-re ez a növekedés már elérte a 7 százalékpontot. Az utóbbi két mérés – a 2015-ös és a 2018-as – már nem jelzett további növekedést, sőt az elmúlt 3 évben némi – nem szignifikáns – visszaesés mutatkozott.

A demográfiai ismérvek közül az iskolai végzettség határozza meg leginkább a Versenytörvény ismeretét: az iskolázottsági szint emelkedésével ugrásszerűen nő azok aránya, akik már hallottak a Versenytörvényről. Míg az alapkülső végzettségűeknél csupán 17%-os ismertségi szintet mértünk, addig a szakmunkásképzőt végzetek körében ez az arány már 8 százalékponttal magasabb (25%), az érettségivel rendelkezők körében már az átlag felett van (30%), a diplomások között pedig kiugróan magas (48%).

A piactudatosság és versenypártiság is meghatározó: míg a „piactudatos és versenypárti” lakosok körében 43%-os a Versenytörvényt ismerők aránya, addig a „nem piactudatos és nem versenypárti”-ak körében ez az arány csak 23%.

Társadalmi csoportok, amelyek az alapsokaság átlagához képest szignifikánsan eltérő értékeket produkáltak

Szignifikánsan alacsonyabb ↓	Átlag	Szignifikánsan magasabb ↑
Max. 8 általános (17%)	28%	Felsőfokú végzettségűek (48%)
18-35 évesek (21%)		Budapestiek (39%)
Nem piactudatosok/nem versenypártiak (23%)		Piactudatosok és versenypártiak (43%)

Nagyjából ötből két válaszadó (41%) találkozott a Versenytörvény kifejezéssel az elmúlt néhány hónapban (is) azok körében, akik hallottak már a Versenytörvényről. Mivel ez a részarány némileg magasabb a korábban mértéknél (2010: 38%, 2015: 39%), a viszonylag friss ismeretekkel rendelkezők hányada (12%) az alapsokaságon belül nem mutat valós csökkenést az elmúlt nyolc év folyamán.

6.2. A Versenytörvény részletes ismerete

Az általános ismertségen túl a vizsgálat arra is kitért, hogy milyen részletes ismeretei vannak a felnőtt lakosságnak a Versenytörvény céljával, tartalmával, hatásköreivel kapcsolatban.

6.2.1 Ismeretek a Versenytörvény céljáról

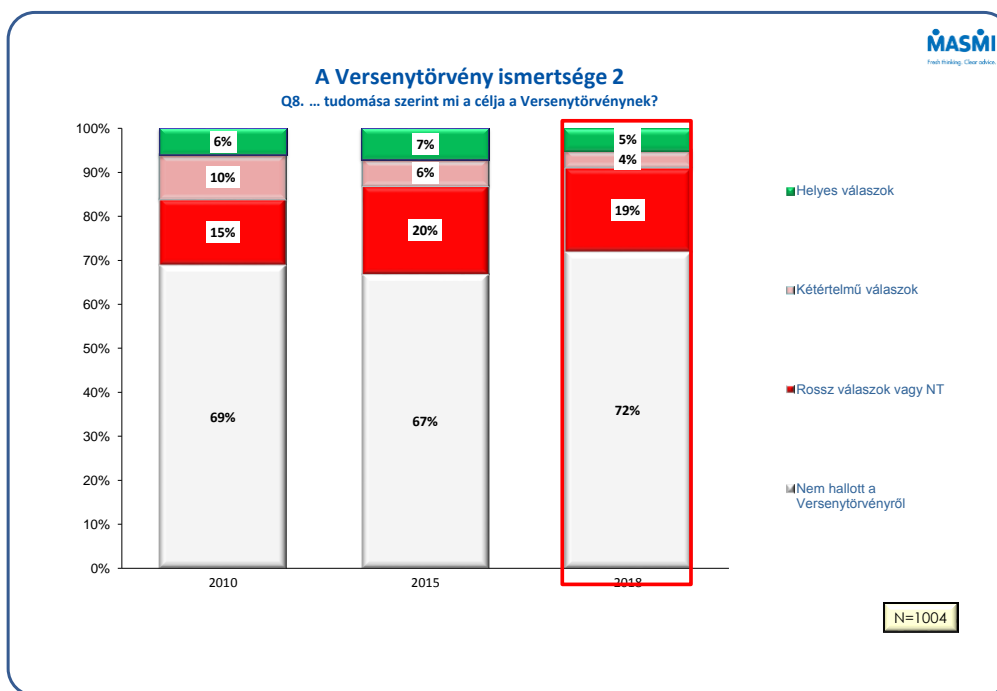
Az előző két felméréshez hasonlóan először egy teljesen nyitott, majd egy több állításos, zárt kérdés vizsgálta a Versenytörvény céljára vonatkozó ismereteket. A nyitott kérdés szöveges válaszait utólag kódoltuk, majd ezeket a kódokat csoportosítottuk a válasz helyessége alapján négy kategóriába (jó, kétértelmű, inkább rossz és rossz válasz).

A részletesen kódolt válaszok említési számát és százalékos arányát mutatja az alábbi táblázat. Mivel a kérdést csak azoknak tettük fel, akik hallottak már a Versenytörvényről, a válaszok százalékos megoszlása is ezen a bázison értelmezendő (n=284).

Tudomása szerint mi a célja a versenytörvénynek?		
<i>Bázis: aki hallott már a Versenytörvényről (N=284)</i>	Említések száma	Százalékos arány
Egyértelműen helyes válaszok:		
A verseny elősegítése, fenntartása	18	6%
Tisztességtelen piaci magatartás megakadályozása	15	5%
Kartellek, egyeztetések megakadályozása	10	4%
Visszaélések megakadályozása	4	1%
A fogyasztók érdekeinek a biztosítása	3	1%
Kétértelmű válaszok⁴:		
Esélyegyenlőség/egyenlő feltételek biztosítása	24	8%
A (piaci) verseny szabályozása, kontrollálása	10	4%
A megfelelő gazdasági verseny biztosítása	9	3%
Inkább rossz válaszok:		
Monopóliumok kialakulásának megakadályozása	8	3%
Túl nagy piaci részesedés, erőfölény megakadályozása	7	2%
Rossz válaszok:		
Szabályozás (általában)	46	16%
A gazdaság élénkítése, gazdasági helyzet javítása	25	9%
Árak szabályozása	9	3%
A piac védelme	8	3%
A korrupció visszaszorítása	7	2%
Pályázatok, közbeszerzések szabályozása	5	2%
Egyéb rossz válasz	26	9%
NT/NV	65	23%

A teljes felnőtt lakosságon belül mindössze 5% azok aránya, akik teljes mértékben tisztában vannak a Versenytörvény céljaival, 4%-uk kétértelmű, további 13% pedig inkább rossz vagy teljesen rossz választ adott. A megkérdezettek 6%-a egyáltalán nem tudott érdemben válaszolni a feltett kérdésre (míg a fennmaradó 72% még nem is hallott a Versenytörvényről).

⁴ Ezek a válaszok lehetnek helyesek is, helytelenek is, attól függően, hogy mire gondolt közben a válaszadó.

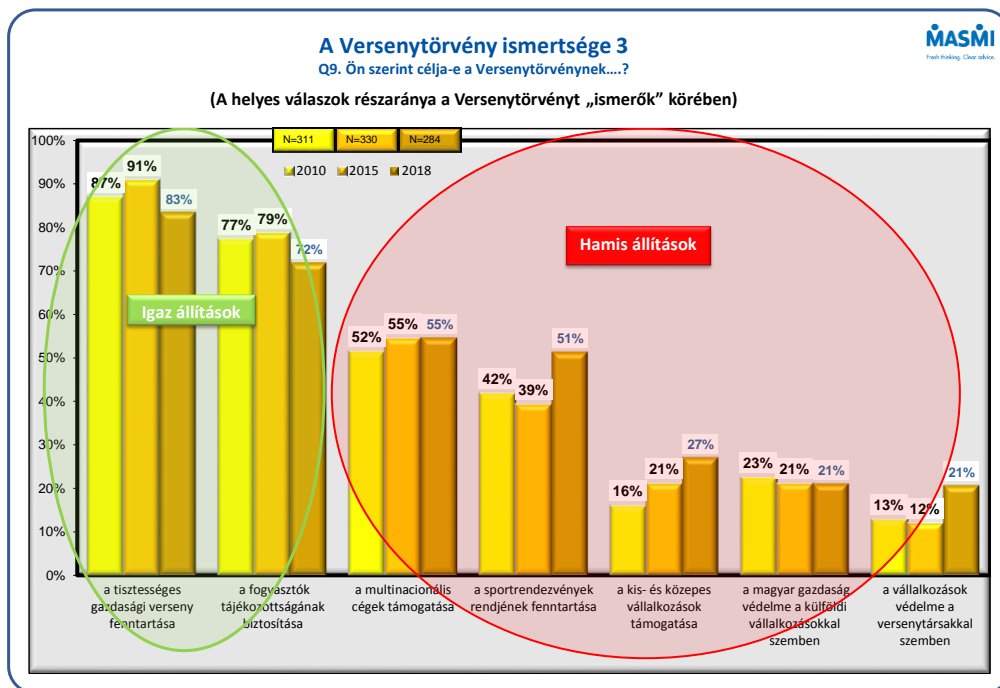
A korábbi felmérések eredményeivel történő összevetésben a helyes választ adók aránya a teljes mintán belül valamelyest – nem szignifikáns mértékben – csökkent.

A diplomások (8%), a budapestiek (8%) és a nyugat-dunántúliak (9%) közül kerültek ki a legnagyobb arányban azok, akik spontánul helyesen határozták meg a Versenytörvény célját. A másik végletet a 65 év felettek (1%) és a legalacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők (1%) képviselték.

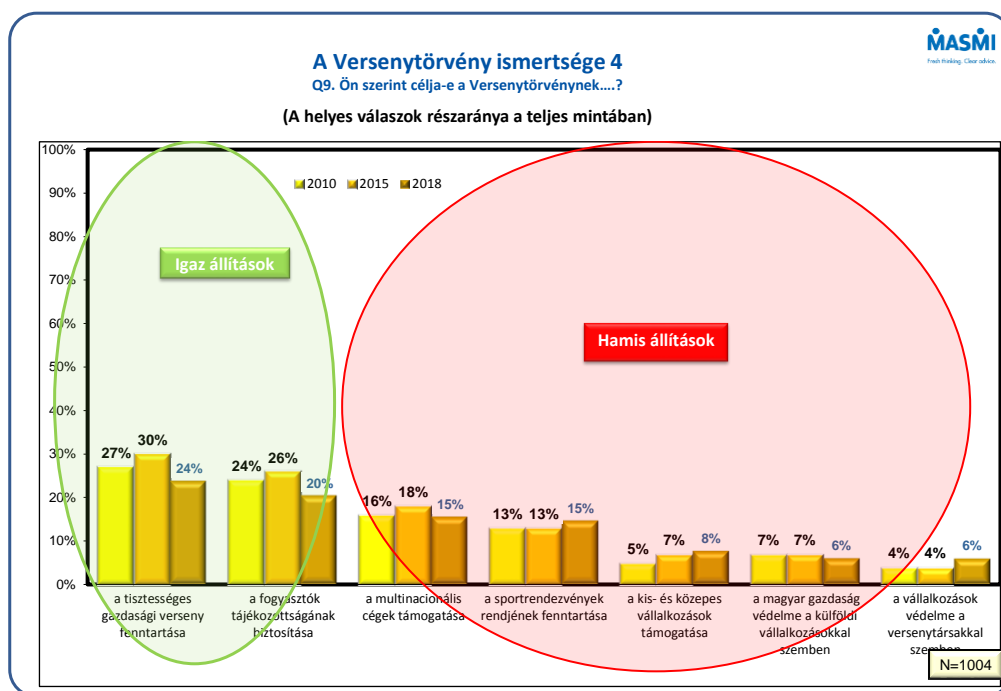
Az egyes lehetséges célok ismeretének támogatott vizsgálata szerint a Versenytörvényt ismerők döntő többsége helyesen úgy érzi, hogy a Versenytörvény alapvető célja a „gazdasági verseny fenntartása a különböző piacokon” (83%), illetve „a fogyasztók tájékozottságának biztosítása” (72%).

Tévesen a Versenytörvény céljai közé sorolta ugyanakkor a túlnyomó többség

- a magyar gazdaság védelmét a külföldi vállalkozásokkal szemben (79%)
- a vállalkozások védelmét a versenytársakkal szemben (79%) és
- a kis- és közepes vállalkozások támogatását (73%).

A teljes mintára vetítve a helyes válaszok aránya már sokkal szerényebb.

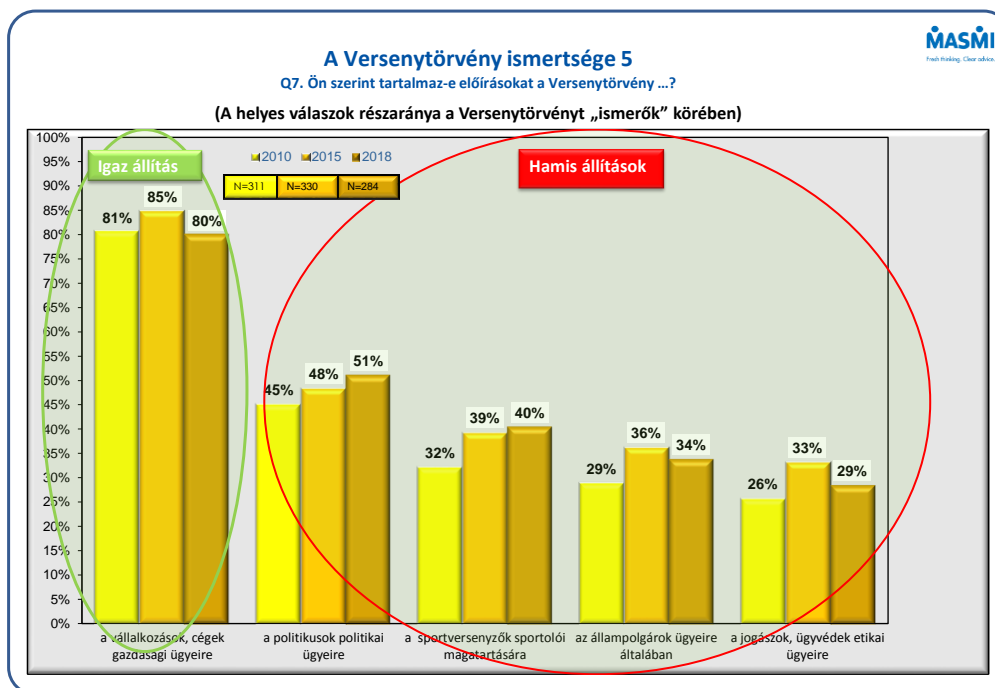

Összegezve elmondható, hogy noha a korábbi hullámok (2010-es, 2015-ös) során tapasztaltakkal szemben valamelyest csökkent a valós állítások célként való felismerésének gyakorisága, a tévképzetek előfordulási aránya – a Versenytörvényt ismerők körében – vagy szinten maradt vagy visszaesett (a vállalkozások védelme a versenytársakkal szemben, a kkv-k támogatása és a sportrendezvények rendjének fenntartása).

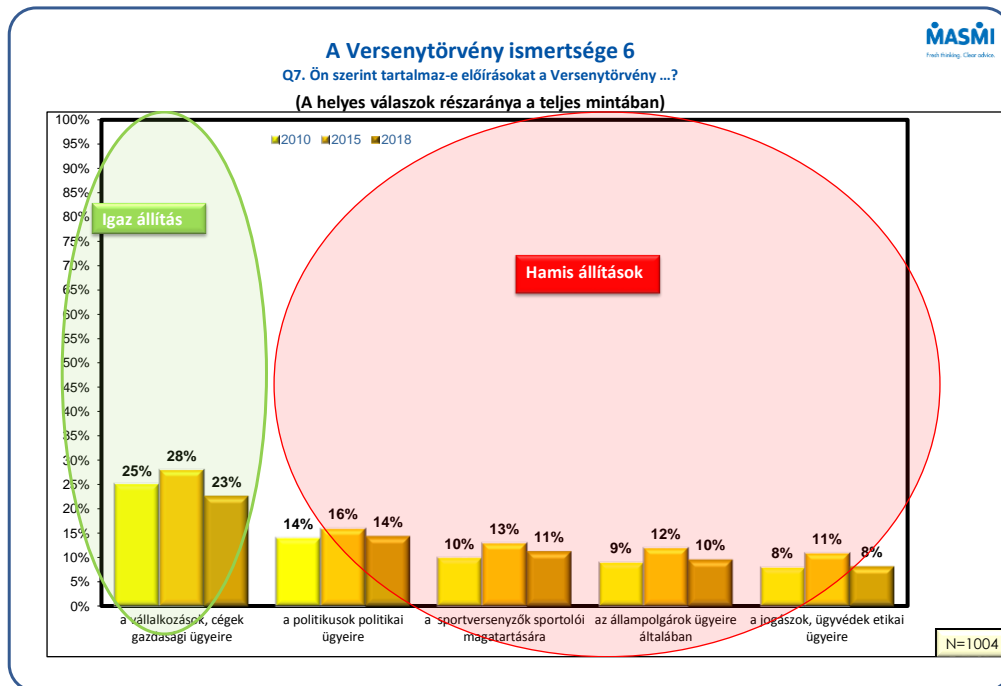
6.2.2 Ismeretek a Versenytörvény tartalmáról

A Versenytörvényt – legalább hírből – ismerők négyötöde (80%) tudja, hogy a Versenytörvény a vállalkozások, cégek gazdasági ügyeire vonatkozóan tartalmaz előírásokat. A téves (vagy „nem tudja”) válaszok között viszonylag nagy arányban szerepeltek a jogászok, ügyvédek etikai ügyei (71%), valamint az állampolgárok ügyei általában (66%). A „sportolók, magatartását” a válaszadók 51%-a „politikusok politikai ügyet” pedig 40% tartja – helyesen – a Versenytörvény hatáskörén kívüli területnek.

A kizárólag jó választ adók (akik csak a vállalkozások gazdasági ügyeit jelölték meg) aránya 10% volt.

Ha a teljes mintára vetítjük a helyes választ adók arányát, akkor a 2010-es arányok köszönnek vissza.

Ebben a megvilágításban a kizárólag jó választ adók (akik csak a vállalkozások gazdasági ügyeit jelölték meg) aránya mindössze 3% volt.

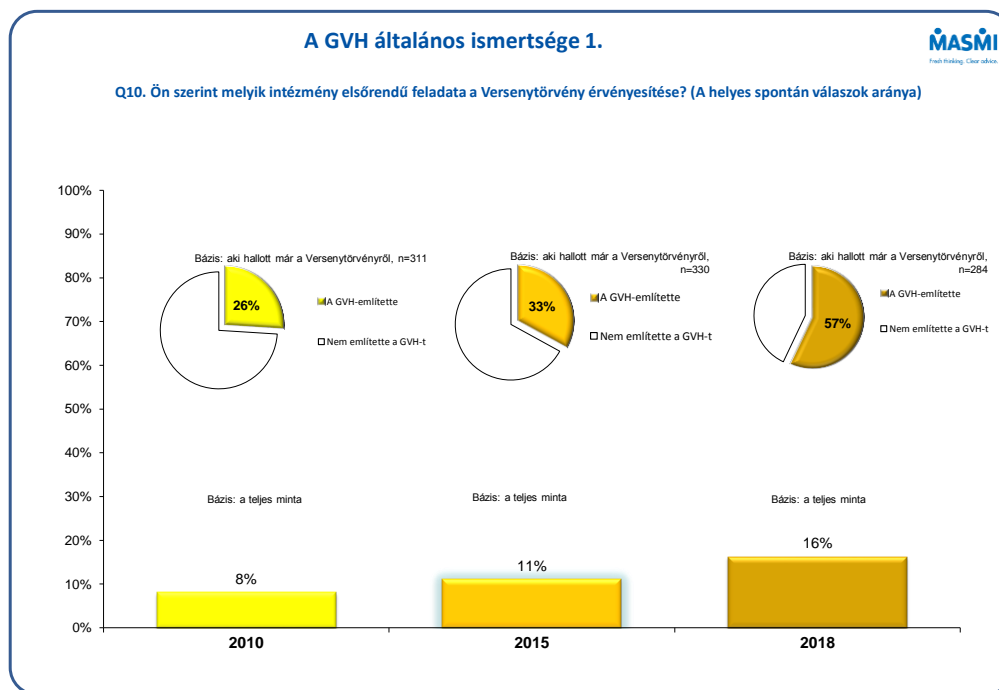
7. A GVH ismertsége, megítélése

A kutatás célja volt idén is a GVH ismertségének és megítélésének általános és részletes vizsgálata. A felmért ismeretek érintették a GVH konkrét tevékenységét, jogosultságait, valamint azt, hogy kik fordulhatnak a GVH-hoz panasszal, észrevétellel.

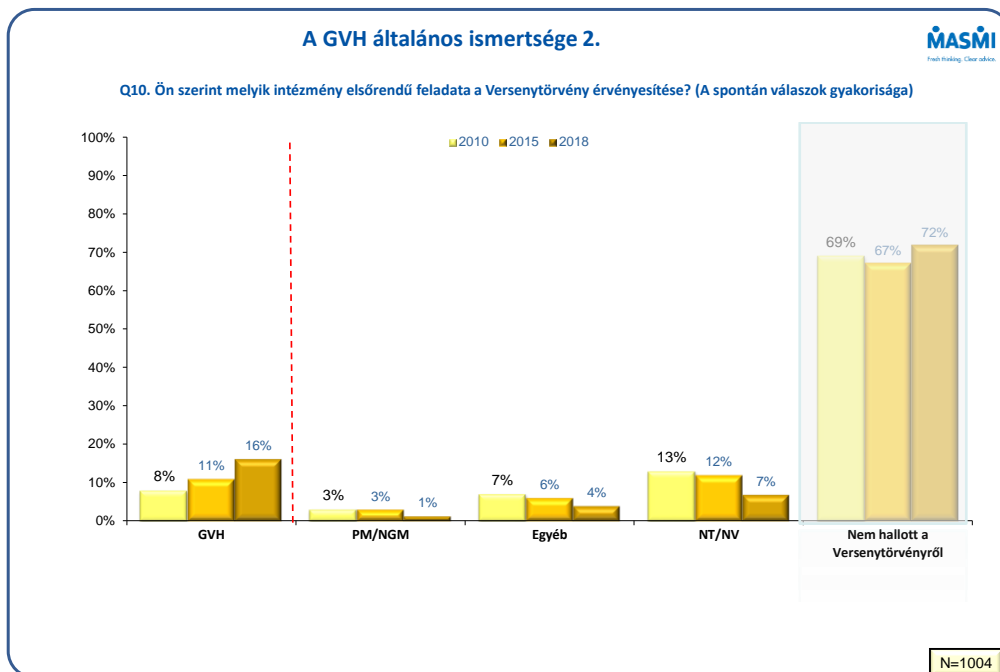
7.1. A GVH és a Versenytörvény

A lakosság 16%-a van tisztában azzal, hogy a GVH a Versenytörvény érvényesítéséért felelős intézmény, legalábbis ennyien tudták spontán módon a Versenytörvényhez társítani az intézményt.

Leszűkítve a bázist a Versenytörvényt ismerőkre, megállapítható, hogy a törvényt – legalább hallomásból – ismerők több mint fele (57%) tudja, hogy a GVH hatáskörébe tartozik a Versenytörvény érvényesítése.

A tévesen megnevezett intézmények közül a Pénzügy/(Nemzet)gazdasági Minisztériumot, említették számszerűsíthető gyakorisággal, legalábbis a teljes mintát, nem csak a Versenytörvényt ismerőket alapul véve.

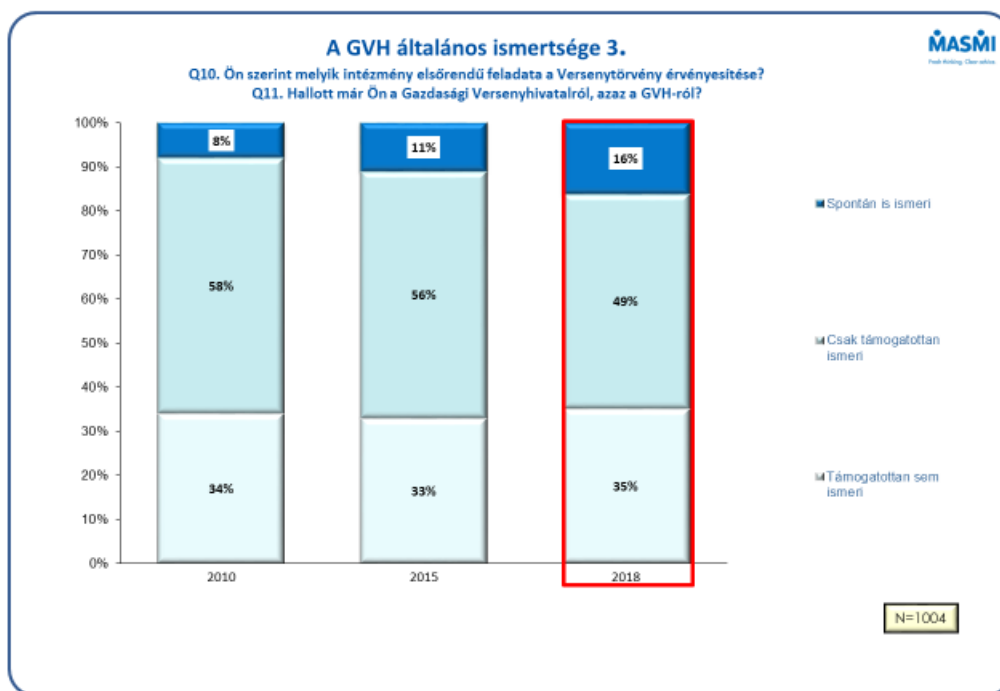

Szignifikánsan nőtt a GVH spontán említési gyakorisága a korábbi felmérések eredményeihez viszonyítva.

A GVH spontán ismertsége a legidősebb korosztályban messze az átlag alatt van (31% az 57%-kal szemben), s a diplomások körében a legmagasabb (64%).

7.2. A GVH általános ismertsége

A lakosság közel kétharmada (65%) hallott már a Gazdasági Versenyhivatalról. Noha az elmúlt 8 évben nem nőtt az intézményről – legalább hallomás révén – tudomással bírók aránya, jelentős arányváltozás következett be a spontánul és a csak támogatottan ismerők arányában, az előbbiekre javára.

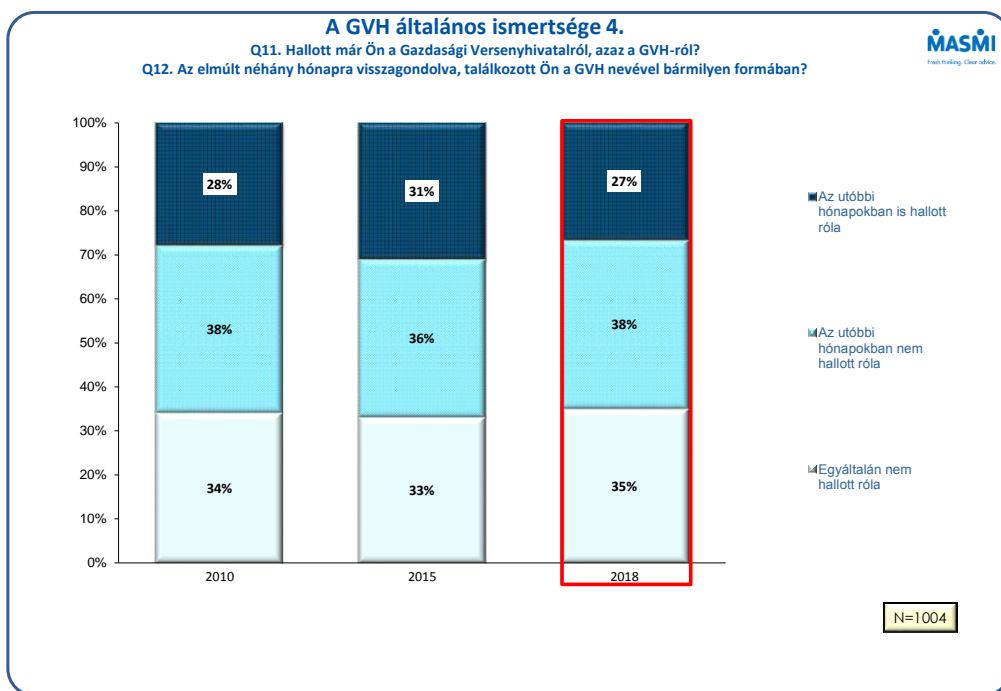

A legszélesebb körű ismertséget a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők (diplomások: 85%, érettségivel rendelkezők: 74%), a vállalkozók (79%), a budapestiek (74%) és a megyeszékhelyeken élők (73%) körében regisztráltuk.

A másik végletet a 18-35 évesek (51%), a legalacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők (47%), a tanulók/diákok (37%) és az Észak-Magyarországon élők (50%) alkotják.

Azok körében, akik ismerik a Versenytörvényt jóval átlagon felüli, 92%-os a GVH ismertsége.

A GVH-t ismerők körében 41% azoknak az aránya, akik az elmúlt néhány hónapban (is) találkoztak a GVH névvel valamilyen formában.

A három mérés fenti arányai csak minimális eltéréseket mutatnak egymáshoz képest, bár az ideai eredmények inkább a 8, mintsem a 3 évvel ezelőttiekkel egyeznek meg gyakorlatilag.

Összességében a teljes lakosság 26%-a hallott már a Versenytörvényről és a GVH-ról egyaránt, s 33% azok aránya, akik számára sem a törvény, sem a Hivatal nem hangzik ismerősnek.

Hallott már Ön a Versenytörvényről?	Hallott már Ön a GVH-ról?	
	Igen	Nem
Igen	26%	2%
Nem	39%	33%

7.3. A GVH-val kapcsolatos ügyek ismertsége

A GVH-val kapcsolatos ismereteket a Versenyhivatalhoz kapcsolódó ügyek ismertségén keresztül is vizsgálta a felmérés.

Először spontán módon kellett a válaszadóknak a GVH munkájával kapcsolatos ügyeket visszaidézniük. Bár ezt a kérdést csupán azoknak tettük fel, akik az elmúlt néhány hónapban találkoztak a GVH nevével, csak alig több mint minden negyedik ember (26%) tudott bármilyen, GVH-val kapcsolatos ügyet említeni spontán módon. A lenti táblázatban megmutatkozik az is, hogy ezek között is elenyésző volt a valós, konkrét ügyekre vonatkozó utalás; a legtöbben inkább csak a GVH-val kapcsolatos általános intézkedéseket említették, és sokan csak arra emlékeztek, hogy láttak, hallottak valamit a tv-ben, az interneten, a rádióban.

Milyen ügyel, ügyekkel kapcsolatban hallott a GVH munkájáról?		
<i>Bázis: aki az elmúlt néhány hónapban (is) találkozott a GVH nevével (N=269)</i>	Említések száma	Százalékos arány
Konkrét ügyek		
Digi	1	-%
A Jobbik plakátkampánya	1	-%
Mátrai Erőmű	1	-%
Telekom	1	-%
UPC	1	-%
Konkrét ügyek, a vizsgált vállalat megnevezése nélkül		
Céges ügyek (egyesülés, összeolvadás)	8	3%
Banki ügyek	7	3%
Kartellezés	7	3%
Multinacionális cégek, kereskedelmi láncok	6	2%
Építőipari cégek ügyei	4	1%
Közbeszerzési ügyek	4	1%
Útépítés, autópálya-ügyek	4	1%
Reklám-ügy	2	1%
Busz-beszerzés	1	-%
Közvilágítás	1	-%
Mobilszolgáltató	1	-%
Plakátkampány	1	-%
Sportlétesítmények	1	-%
Egyéb említés (általánosság)	18	7%
NT/NV	199	74%

Néhány konkrét, a GVH által indított eljárás támogatott ismertségét is mértük azok körében, akik az elmúlt néhány hónapban találkoztak a hivatal nevével valamilyen formában. A támogatott módon feltett kérdésekre adott válaszok már sokkal kedvezőbb képet mutatnak: a legnagyobb arányban

- az Apple és
 - a „Bankadat” információs kartell ügyre
- tudtak visszaemlékezni a válaszadók (66-66%).

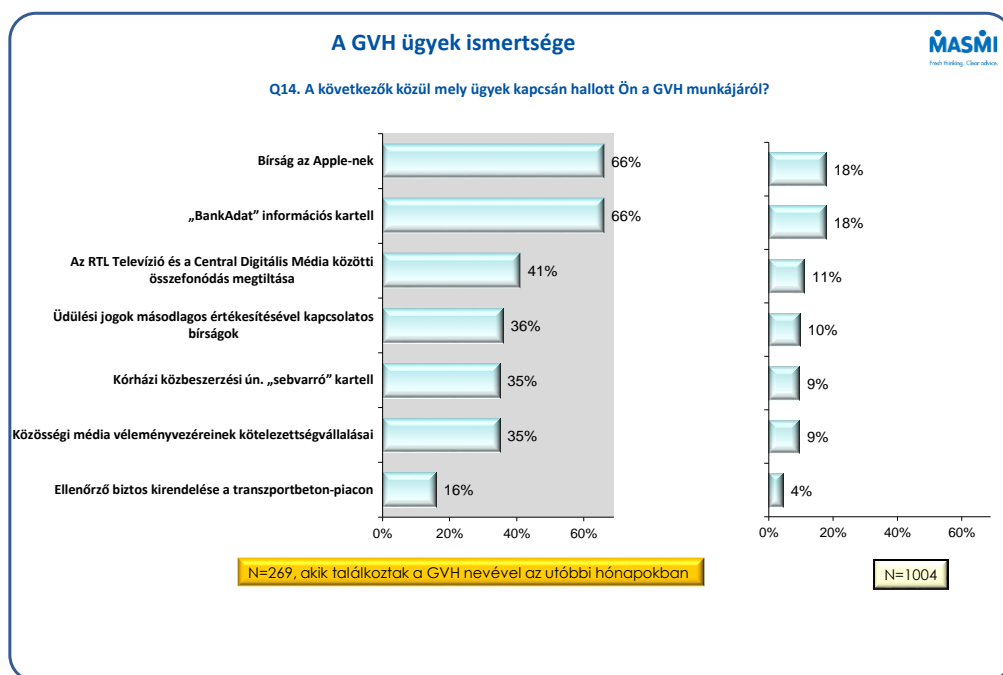
Nagyságrendileg kevesebb válaszadó tudott

- az RTL és a Central Digitális Média összefonódásának megtiltásáról (41%),
- az üdülési jogok másodlagos értékesítésével kapcsolatos bírságokról (36%),
- a kórházi közbeszerzési ún. „sebvarró” kartellről (35%) és
- a közösségi média véleményvezéreinek kötelezettség vállalásairól (35%).

A felsorolt ügyek közül a legkevésbé

- a transzportbeton-ügy

híre jutott el a GVH nevével az utóbbi hónapokban (is) találkozó válaszadókhöz: mindössze 16%-uk hallott erről az ügyről valamilyen forrásból.

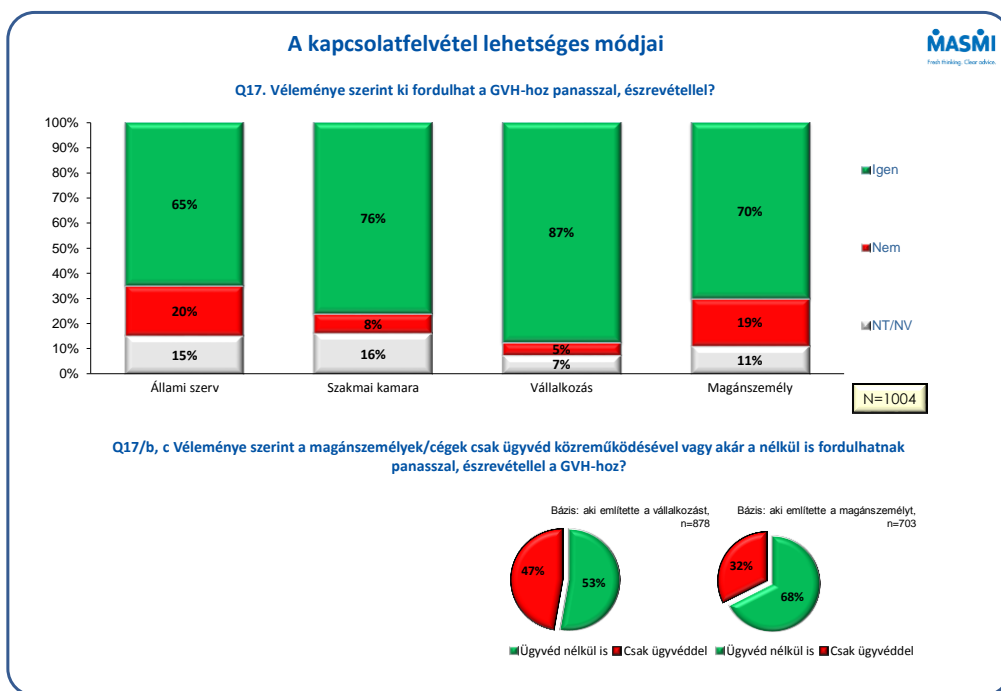
A GVH-val kapcsolatos ügyek spontán és támogatott módon történő felidőzésében tapasztalható jelentős eltérések azt sugallják, hogy bár relatíve magas azoknak az aránya, akik fel tudják idézni a sajtóban megjelenő legjelentősebb versenypolitikai ügyeket, alapvetően nem kapcsolják össze azokat a GVH-val a későbbi visszaemlékezés során.

7.4. A GVH működésének ismerete

A GVH működésének ismeretét a kapcsolatfelvételi módokra és a hatáskörökre vonatkozó kérdésekkel vizsgáltuk.

7.4.1 A kapcsolatfelvételi módok ismerete

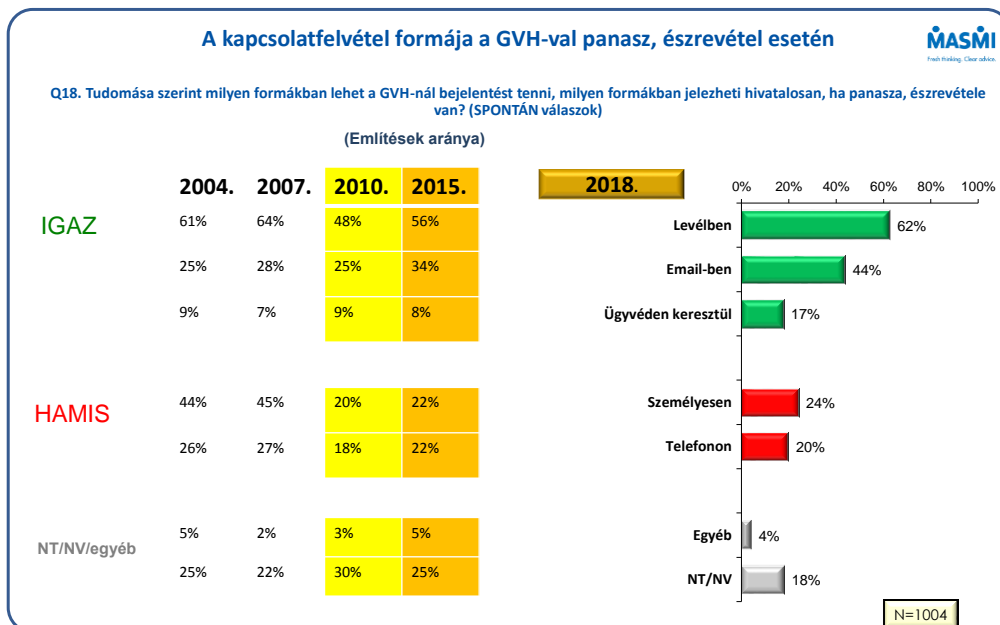
A lakosság döntő többsége helyesen érzi úgy, hogy egy vállalkozás (87%) panasszal, észrevétellel fordulhat a GVH-hoz. Jelentős arányban tudják azt is, hogy a szakmai kamarák (76%), a magánszemélyek (70%) és az állami szervek (63%) is élhetnek ezzel a lehetőséggel.

Még mindig viszonylag elterjedt az a tévhit (illetve tájékozatlanság), hogy a vállalkozások (47%) és a magánszemélyek (32%) csak ügyvéd közreműködésével élhetnek a szóbanforgó joggal. Mindazonáltal előrelépés történt ezen a téren, mert 3 éve még 50% (vállalkozások), illetve 48% (lakosság) volt ez a mutatószám azok körében, akik helyesen tudták, hogy a vállalkozások és a magánszemélyek is panasszal fordulhatnak a GVH-hoz.

A felnőtt lakosság 18%-a (2015-ben: 22%) tisztában van azzal, hogy gyakorlatilag bárki – ügyvéd közreműködése nélkül is – fordulhat a GVH-hoz, ha panasa, észrevétele van. A másik végletet az az 5%-os (2015-ben: 4%) hányad jelenti, akik azt gondolják, hogy gyakorlatilag senkinek sincs jogsúlya a GVH-hoz fordulni.

A felmérés a korábbi hullámokhoz hasonlóan nyitott kérdés segítségével vizsgálta azt, hogy a közvélekedés szerint, milyen formában lehet a GVH-hoz fordulni panasz, észrevétel esetén. Közel minden ötödik válaszadó (20%) tanácstalan e tekintetben.

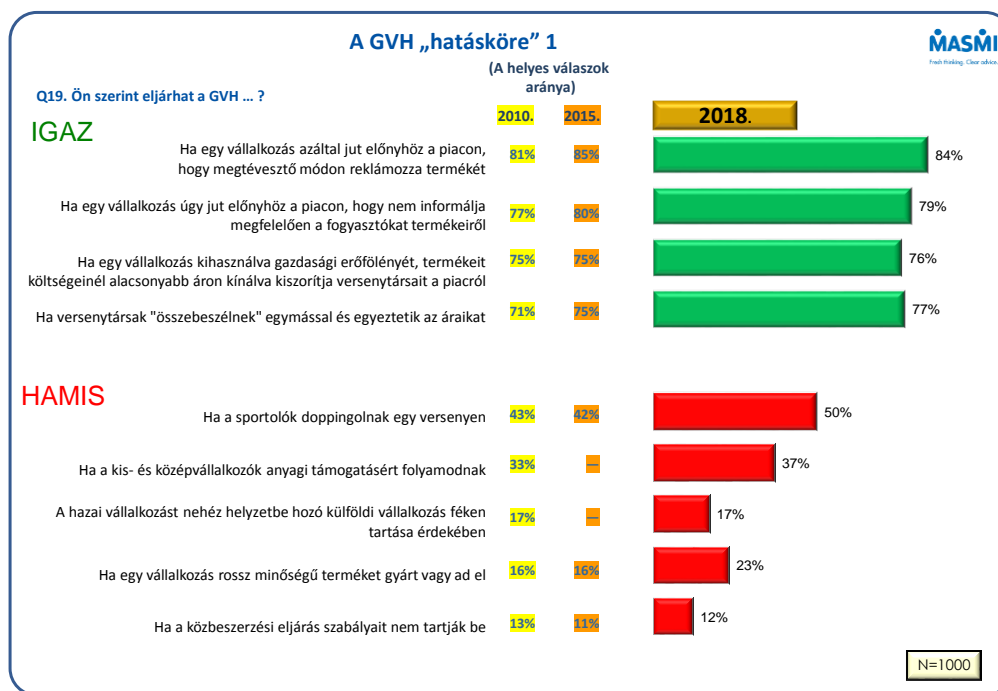

Az abszolút többség (62%) helyesen úgy gondolja, hogy levélben panaszt lehet tenni a GVH-nál. Ez jelentős előrelépés a két korábbi felmérés idevonatkozó eredményeihez képest. Közel minden második válaszadó az e-mailt (is) elfogadottnak tartja a kapcsolatfelvételre (az ő arányuk is jelentősen emelkedett a korábbi évekhez képest). Noha viszonylag kis arányú (17%-os) az ügyvédi közreműködés említése, ez az arány is közel a duplája a két előző felmérés mutatószámainak.

A két előző felmérésben mérthez hasonló azoknak a hányada, akik téves kapcsolatfelvételi módot jelöltek meg (24% gondolja úgy, hogy személyesen, 20% úgy, hogy telefonon is kapcsolatba lehet lépni a hivattal).

7.4.2 A GVH hatáskörének ismerete

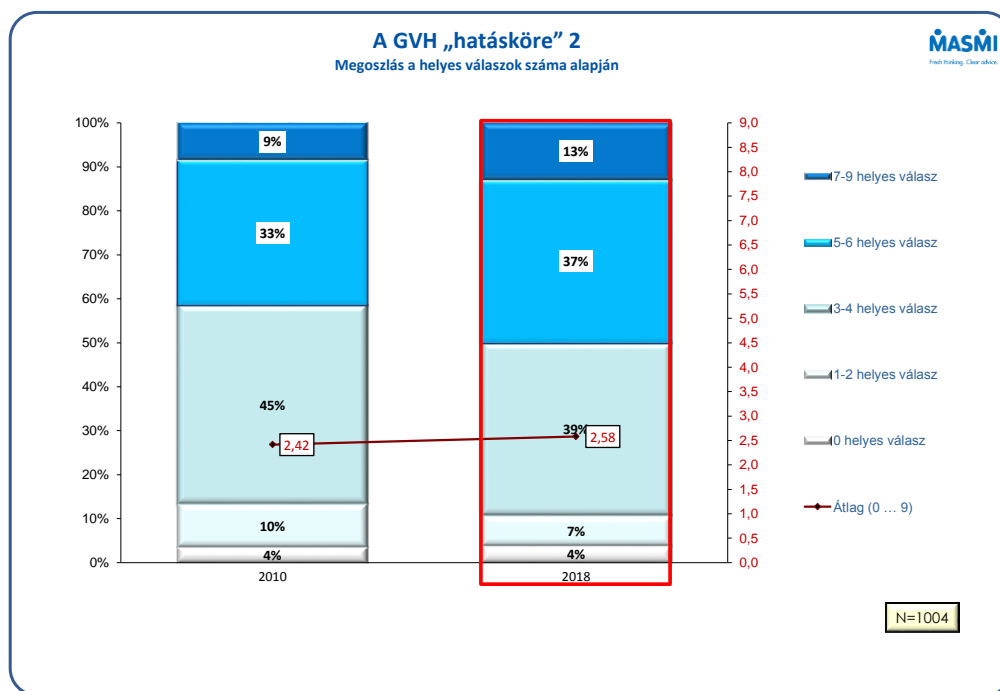
Kilenc piaci szituációról kellett eldönteniük a válaszadóknak, hogy beletartoz(ná)nak-e azok a GVH hatáskörébe.

Tíz megkérdezettből nyolc-kilenc (84%) a GVH kompetenciájába tartozónak tartja azt az esetet, hogy egy vállalkozás megtévesztő reklám révén jut előnyhöz a piacon. Hasonlóan magas azoknak is az aránya (76-79%) akik a további három esetről (fogyasztók hiányos tájékoztatása, ragadozó ár, kartell) jól tudják, hogy azok a GVH hatáskörébe tartoznak. Mind a négy igaz állítás esetén többen adtak jó választ, mint 2010-ben és nagyjából hasonló arányban, mint 2015-ben.

Elmondható egyúttal, hogy a korábbi felmérésekhez képest idén jelentősen nagyobb azoknak az arány, akik felismerik a GVH hatáskörébe ténylegesen nem sorolható ügyeket. A legtöbben – tévesen – úgy gondolják (vagy nem tudnak a kérdésben, állást foglalni) hogy a GVH eljárhat akkor, ha a közbeszerzési eljárás szabályait nem tartják be (88%), vagy ha féken kell tartani a hazai vállalkozásokat nehéz helyzetbe hozó külföldi cégeket (83%).

Viszont ma már minden második felnőtt tisztában van azzal, hogy a sportolók doppingügyeivel nem foglalkozik a GVH, és közel 40%-osra nőtt azok aránya, akik a kkv-k anyagi támogatást nem tekintik a Versenyhivatal feladatának.

A jó válaszok összesített száma alapján látható, hogy a GVH hatásköreivel kapcsolatban minden nyolcadik felnőtt lakos (13%) mondható „relatív” tájékozottnak (azaz adott a 9-ből 6-nál több helyes választ). Elenyésző, mindössze 1%-os azoknak az aránya, akik minden ügyről helyesen el tudták dönteni, hogy azok a GVH kompetenciájába tartoznak-e.

Noha 2010-hez⁶ képest minden szempontból javultak az eredmények a 2,58-as (átlagban 2-3 helyes válasz hangzott el a 9 szempont kapcsán) még mindig alacsonynak tekinthető.

A GVH jogosultságaival az átlagnál (13%) szignifikánsan nagyobb arányban vannak tisztában (azaz adtak 7-9 jó választ) a diplomások (30%), a fővárosiak (26%) az egyszerre versenypártiak és piactudatosok (25%) és azok, akik hallottak már a Versenytörvényről (23%). A másik végetlet a legalacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők (4%), a 65 év felettek (4%) és az észak-magyarországiak (7%) képviselik.

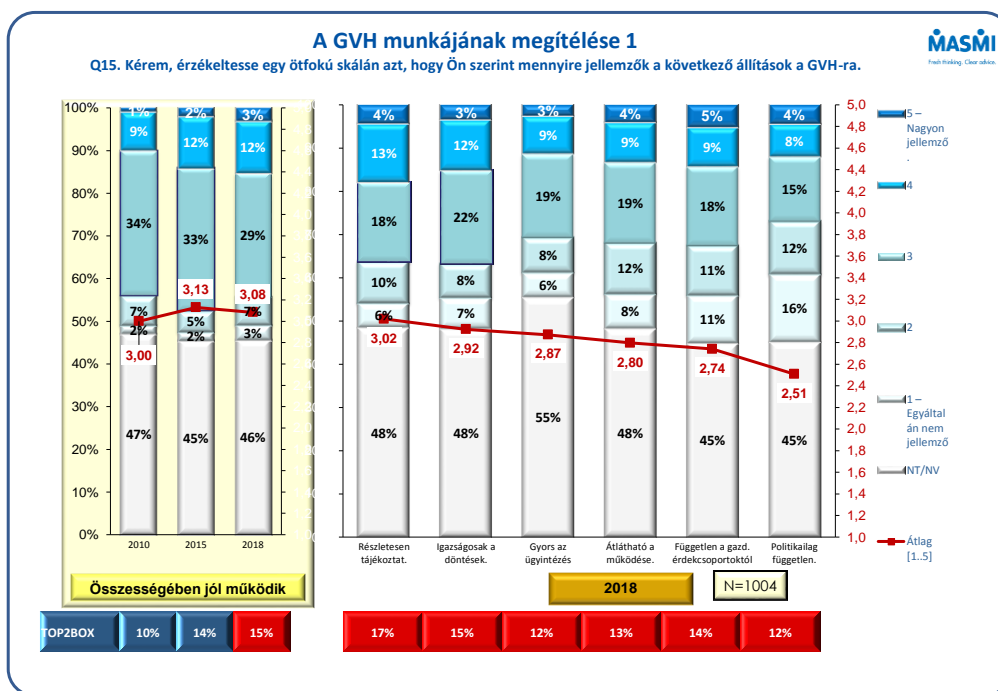
7.5. A GVH megítélése

A GVH munkájának értékelésére a válaszadók valamivel több, mint fele (54%) vállalkozott. Természetesen kimaradtak a kérdés címzettjei közül azok, akiknek még fogalmi ismeretei sincsenek a Versenyhivatalról (35%).

A lakosság 15%-a gondolja úgy, hogy a GVH jól vagy kiválóan végzi a munkáját. A relatív többség, 29% semleges, 10% pedig rossz vagy nagyon rossz értékelést adott. A fennmaradó 46% nem tudott (érdemben) válaszolni.

Az átlag és a válaszok megoszlása gyakorlatilag megegyezik a 2015-ös eredményekkel és kedvezőbb minősítést mutat a 2010-esénél.

⁶ Mivel a 2015-ös felmérésben valamilyen oknál fogva össze lett vonva „a kkv-k anyagi támogatása” és „a külföldi vállalkozások féken tartása”, a három évvel ezelőtti adatokat nem tudtuk beilleszteni az idősorba.

Az idén először nem csak az általános minősítésre szorítkoztunk, hanem – a többi célcsoportban (jogászok, közigazgatási és önkormányzati tisztségviselők, újságírók, vállalati szakemberek) végzett felméréshez hasonlóan – különböző jellemzőket is értékeltünk.

Érdekes, hogy valamennyi szempont minősítésének az átlaga az összesített értékelés alatt maradt. Ez a megállapítás a legkevésbé a tájékoztatás részletességére, a leginkább a politikai függetlenségre érvényes.

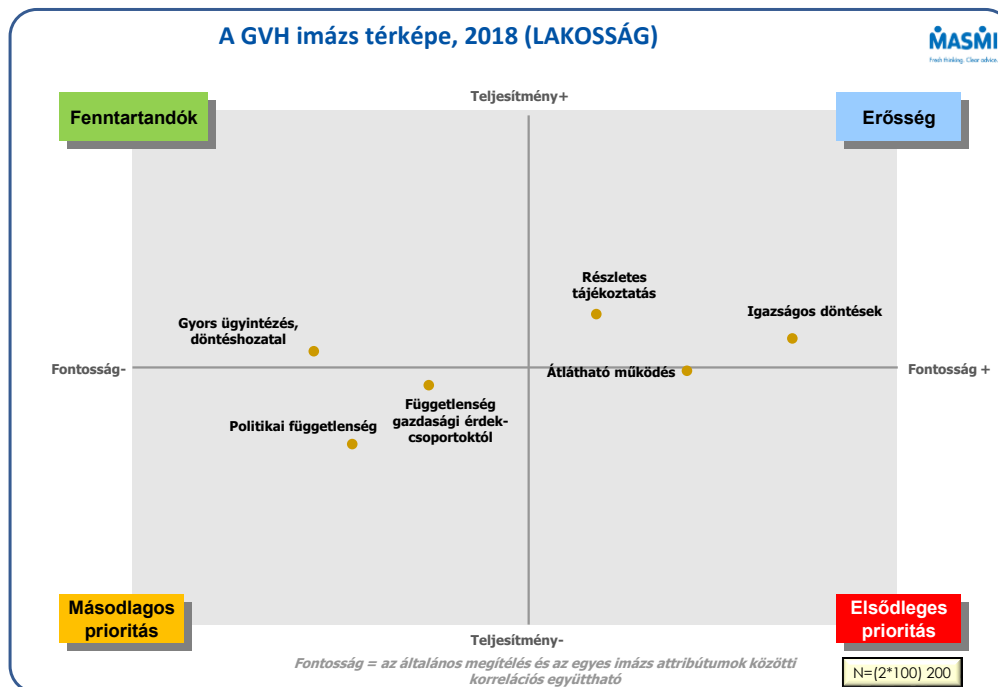
Noha az egyes demográfiai csoportok értékeléseiben szignifikáns különbségek nem voltak felfedezhetők, annyi megállapítható, hogy a fiatalabb korcsoportok (főleg a 18-35 évesek) az idősebeknél jobb minősítéseket adtak.

Korreláció elemzés segítségével vizsgáltuk, hogy mennyire szorosan kötődnek a fent bemutatott jellemzők a GVH általános megítéléséhez, azaz másképpen fogalmazva: mely területeken kialakult percepciók mentén formálódik az általános vélemény.

A GVH-ról kialakult általános kép az igazságos döntések terén történő megítéléssel van a leginkább szoros kapcsolatban. A többi vizsgált tényező esetében a korrelációs együtthatók ennél alacsonyabbak, de még viszonylag magasaknak tekinthetők.

	Korrelációs együttható (r)	Fontossági sorrend	Teljesítmény (átlag 1-5-ig skálán)	A teljesítmény sorrendje
Igazságosak a döntések	0,59	1.	2,92	2.
Átlátható a működése	0,57	2.	2,80	4.
Részletesen tájékoztat	0,55	3.	3,02	1.
Független a gazdasági érdekcsoportoktól	0,51	4.	2,74	5.
Politikailag független	0,50	5.	2,51	6.
Gyors az ügyintézés és a döntéshozatal	0,49	6.	2,87	3.

Egy úgynevezett imázstérképen együtt jelenítettük meg az egyes jellemzők fontosságát⁷, illetve a GVH (érzékel) teljesítményét e jellemzők szerint. Az ábrát négy területre osztja a két mutató (fontosság és teljesítmény) középértékénél húzott vonal. A felső két szegmensben vannak a jobban teljesítő elemek, az alsókban a gyengébbek. A jobb oldalon találjuk a fontosabb jellemzőket, a bal oldalon a kevésbé fontosokat.

A jobb felső negyedben helyezkednek el a GVH erősségei, vagyis azok a jellemzők, amelyekkel elégedettek a válaszadók és egyúttal fontosok is. Ide két tényező került a lakosság esetében: a „részletes tájékoztatás” és az „igazságos döntések”.

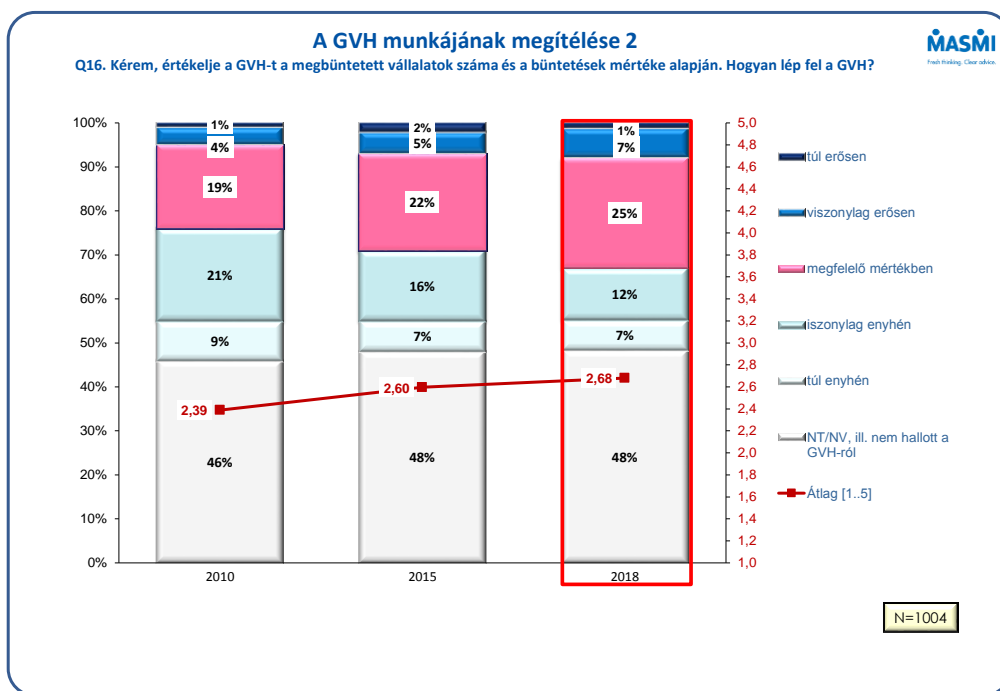
Egy tényező, az ügyintézés gyorsasága a bal felső negyedbe, a fenntartandó attribútumok közé került: ez tehát kevésbé fontos, de a GVH megítélése e szempontok szerint is kedvező.

Noha átlag alatti értékelést kapott a politikai függetlenség és a gazdasági csoportoktól való függetlenség, mivel a átlag alatti szerepet játszanak az általános értékítélet kialakításában, javításuk csupán másodlagos prioritásúnak tekinthető a felmérés eredményei alapján.

Az „átlátható működés” viszont az átlagosnál nagyobb fontossággal bír, s mivel értékelése nem érte el az átlagot, elsődleges prioritásúnak bizonyul.

Az ideai felmérés is kitért a GVH „szigorúságával” kapcsolatos véleményekre is. A megkérdezettek közel fele (48%) nem tudja minősíteni a GVH-t ebből a szempontból (35% nem is hallott még az intézményről, 13% pedig nem tudott véleményt mondani ebben a tekintetben).

⁷ A fontosságot az adott jellemző és a GVH összteljesítménye közötti korreláció alapján határoztuk meg.

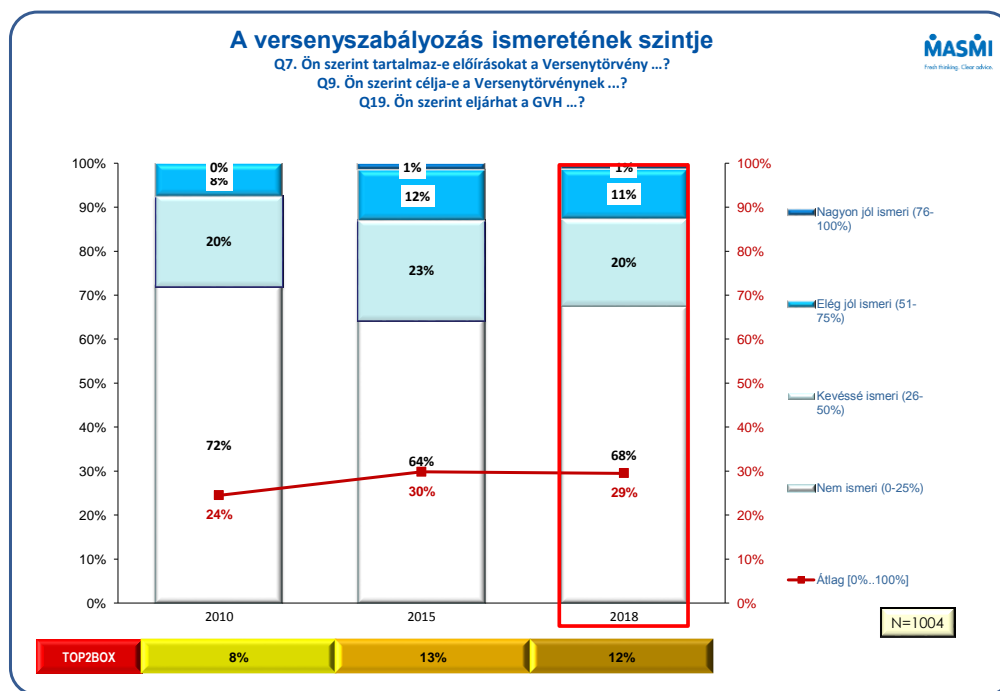

Minden negyedik (25%) felnőtt vélekedik úgy, hogy a GVH fellépése pont megfelelő a megbüntetett vállalatok száma és a büntetések mértéke alapján. További 19% úgy érzi, hogy a GVH inkább engedékeny (viszonylag vagy túl enyhén lép fel) és a válaszadóknak csupán 8%-a gondolja azt, hogy a GVH (inkább) erősen lép fel a hatáskörébe tartozó ügyekben.

Egyetlen demográfia sajátosság volt felfedezhető az értékelésben: a legalacsonyabb végzettségűek az átlagos 7%-kal szemben 12%-os arányban vélekedtek úgy, hogy a GVH általában túl enyhén lép fel.

8. Összesített ismereti mutató

Három, az előzőekben bemutatott, a magyar versenyszabályozásra vonatkozó kérdésből (mire vonatkoznak a Versenytörvény előírásai; mi a célja a Versenytörvénynek; milyen ügyekben járhat el a GVH) képeztünk egy összesített ismereti mutatót⁸. Ez az index azt mutatja meg, hogy egy adott válaszadó az összes ezzel kapcsolatos kérdés hány százalékára adott helyes választ. Azok, akik még nem hallottak korábban a Versenytörvényről automatikusan az utolsó („Nem ismeri”) csoportba kerültek, függetlenül attól, hogy az – index részét képező – zárt kérdések közül hányra adtak helyes választ.

Ez alapján a lakosság döntő többsége, 68%-a egyáltalán nem tájékozott a hazai versenyszabályozással kapcsolatban (azaz a kérdések maximum egynegyedére adott jó választ, vagy nem is hallott még a Versenytörvényről). Mindössze 1%, azaz minden századik ember mondható nagyon jól tájékozottnak a versenyszabályozással kapcsolatban (a kérdések legalább háromnegyedére helyes választ adott), és további 11%-uk ismeri azt elég jól (a jó válaszok aránya 51-75%). Minden ötödik felnőtt (15%) kevésbé tájékozott (azaz az előbb említett kérdésekre többször adott rossz, mint helyes választ).

Az ideai eredmények nagyrészt megegyeznek a korábbi – 2010-es – hullámhoz képest erőteljes javulást produkáló 2015. éviakkal.

Óriási különbségek vannak az iskolázottság szerinti ismereti szintekben. A maximum 8 általánossal rendelkezők a kérdések mindössze a 23, a szakmunkások a 29, az érettségizettek a 31, a diplomások pedig a 40 százalékát tudták megválaszolni.

⁸ Csak azoknak a kérdéseknek a válaszait vehettük alapul, amelyek egyformán szerepeltek mindhárom hullámban.